

Från: Estenberg, Jimmy [mailto:Jimmy.Estenberg@ssm.se]
Skickat: den 26 september 2016 13:27
Till: Strålskyddsstiftelsen
Kopia: Stråhle, Maria
Ämne: SSM2016-4248-1 - Frågor om WLAN

Hej Mona.

Tack för din fråga till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Som din fråga är formulerad är svaret nej, det finns inte några sådana studier. I normala WLAN-miljöer är exponering för radiovågor inte så hög och därför finns det givetvis inte några sådana studier. Studier på människor, där exponering för radiovågor är låg, har inte någon större strålskyddsrelevans eftersom det finns många andra riskfaktorer som påverkar resultatet och det därför är svårt att dra korrekta slutsatser. EU:s vetenskapliga råd har dock klart uttryckt att det inte finns några tydliga vetenskapliga bevis om hälsorisker för människor som exponeras för radiovågor under gällande riktvärden, se http://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/Global/Nyheter/2015/citizens_emf_en.pdf

Din fråga antyder att du har missförstått hur forskningen på området bedrivs. Det handlar inte om att bevisa att något är riskfritt. De vetenskapliga verktygen räcker helt enkelt inte till och det gäller oavsett vilket orsakssamband som undersöks, även när det gäller radiovågsexponering och olika hälsorisker.

Det forskningen syftar till är att leta efter indikationer på samband och sedan undersöka sannolikheten för ett orsakssamband. För att säkerställa ett orsakssamband när det gäller exponering av människor behövs ett starkt stöd från studier på människor alternativt ett samstämmigt stöd även från andra studiediscipliner, inkluderande laboratoriestudier på celler och djur. Om starkt stöd från studier på människor och samstämmigt stöd saknas efter omfattande forskning talar detta starkt för frånvaro av risk, men det är inget bevis för att det är riskfritt.

När kunskapspusslet läggs är det avgörande att endast studier med god kvalitet används, annars ökar osäkerheten i analysen av ett samband. Bedömningen blir mer robust genom att undersöka samstämmighet både inom en specifik studiedisciplin, mellan olika studier och forskargrupper, samt mellan studiedisciplinerna. Ett annat sätt att stärka stödet för frånvaro av samband för en viss tillämpning är att undersöka en annan tillämpning som ger betydligt högre exponering. Om inte tillämpningen med högre exponering tydligt indikerar något samband minskar naturligtvis sannolikheten för samband för den tillämpning som ger lägre exponering.

De vetenskapliga expertinstanser som Strålsäkerhetsmyndigheten förlitar sig på förväntas arbeta på detta sätt.

Vänliga hälsningar
Jimmy Estenberg

Jimmy Estenberg
Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

Myndighetsspecialist, Elektromagnetiska fält
Senior specialist, Electromagnetic fields

Avd. för strålskydd
Dept. of Radiation Protection

SE-171 16 Stockholm
Solna strandväg 96

Tel: + 46 8 799 42 36

Fax: + 46 8 799 40 10

Web: stralsakerhetsmyndigheten.se